

VẤN ĐỀ "TAM NÔNG"

Vấn đề “tam nông”

Vấn đề “tam nông” là tên gọi chung của ba loại vấn đề được sắp xếp theo thứ tự, bao gồm vấn đề “vấn đề nông nghiệp”, “vấn đề nông thôn” và “vấn đề nông dân”. Tuy nhiên, ba vấn đề này có mối liên hệ với nhau, tùy thuộc lẫn nhau. Theo cách nói của các học giả Trung Quốc là ‘trong anh có tôi, trong tôi có anh’. Bởi vì, trong “vấn đề nông dân” bao gồm cả “vấn đề nông thôn” và “vấn đề nông nghiệp”; trong “vấn đề nông thôn” bao gồm cả “vấn đề nông dân” và “vấn đề nông nghiệp”; còn trong “vấn đề nông nghiệp” cũng bao gồm cả “vấn đề nông dân” và “vấn đề nông thôn”. Vấn đề “tam nông” là sự khái quát các cách nhìn khác nhau đối với một vấn đề đồng nhất, là ba hình thức biểu hiện khác nhau của cùng một vấn đề.

Theo Giáo sư Lục Học Nghệ⁽¹⁾, “vấn đề tam nông” là khái niệm riêng của Trung Quốc. Ở phương Tây, khi nghiên cứu vấn đề nông thôn, nhìn chung, họ thường tách riêng các vấn đề nông nghiệp, nông thôn, nông dân để nghiên cứu, cũng có người khi nghiên cứu nông nghiệp có liên hệ nó với nông dân và nông thôn,

nhưng không có khái niệm “tam nông” và vì vậy, ở phương Tây không có “lý luận tam nông”.

Lý luận tam nông

Giáo sư Lục Học Nghệ cho rằng, đây cũng là sản phẩm riêng của Trung Quốc. Khi tiến hành cải cách mở cửa, chuyển đổi mô hình kinh tế từ kinh tế kế hoạch truyền thống sang kinh tế thị trường XHCN, mối quan hệ giữa nông nghiệp với công nghiệp, nông thôn với thành thị, điều đó làm cho một số nhà xã hội học nhận thấy rằng, nếu chỉ đơn độc nghiên cứu giải quyết vấn đề nông nghiệp không được, mà phải đồng thời nghiên cứu giải quyết vấn đề nông dân, vấn đề nông thôn kết hợp với nhau, thì mới giải quyết tốt hơn vấn đề nông nghiệp. Theo ông, vào khoảng năm 1988, 1989 có một số bài viết đã liên hệ các vấn đề nông nghiệp, nông thôn, nông dân để tổng hợp phân tích, về sau những bài viết như vậy ngày một nhiều lên. Tuy nhiên, khái quát ba vấn đề nông nghiệp, nông dân, nông thôn thành “tam nông” lại chính là các nhà báo. Còn các cơ quan hoạch định chính sách của Đảng và Nhà nước, vào khoảng cuối những năm 1990 và đầu

những năm 2000 mới tiếp nhận khái niệm này. Văn kiện Hội nghị Trung ương 3 khoá XV (1998) có đoạn viết: “1,2 tỷ dân, trong đó 900 triệu ở nông thôn, đó là tình hình cơ bản của nước ta (tức Trung Quốc). *Vấn đề nông nghiệp, nông thôn, nông dân* là vấn đề to lớn quan trọng có quan hệ đến cải cách mở cửa và xây dựng hiện đại hoá. Không có sự ổn định của nông thôn thì sẽ không có sự ổn định của cả nước, không có sự khá giả (tiểu khang) của nông dân thì sẽ không có sự khá giả của cả nước, không có hiện đại hoá nông nghiệp thì sẽ không có hiện đại hoá của toàn bộ nền kinh tế quốc dân”⁽²⁾. Tiếp theo đó, Báo cáo công tác Chính phủ do Thủ tướng Chu Dung Cơ đọc tại kỳ họp thứ nhất Quốc hội khoá X (Trung Quốc) ngày 5-3-2003 có đoạn nêu rõ: “Kiên trì đặt việc giải quyết vấn đề ‘tam nông’ vào vị trí nổi bật, củng cố và tăng cường địa vị cơ sở của nông nghiệp”⁽³⁾.

Như vậy, từ những bài viết phân tích tổng hợp, liên hệ các vấn đề nông nghiệp, nông thôn, nông dân lại với nhau, sau đó được sự đồng thuận của xã hội và nhất là được đưa vào văn kiện chính thức của Đảng và Nhà nước, lý luận “tam nông” ở Trung Quốc đã dần dần hình thành. Vận dụng lý luận tam nông để phân tích tình hình Trung Quốc, Giáo sư Lục Học Nghệ cho rằng, ở Trung Quốc hiện nay, vấn đề nông nghiệp đã cơ bản được giải quyết, nhưng vấn đề nông thôn và vấn đề nông dân

vẫn còn rất nghiêm trọng, còn lâu mới giải quyết được.

HOÀI NAM

CHÚ THÍCH:

1. Lục Học Nghệ, sinh năm 1938, Giáo sư, nguyên Viện trưởng Viện Xã hội học thuộc Viện Khoa học xã hội Trung Quốc. Lĩnh vực nghiên cứu chủ yếu: Lý luận xã hội học, phát triển nông thôn. Tác phẩm chủ yếu: “Tam nông luận”, “Tam nông Tân luận”, “Báo cáo Nghiên cứu giai tầng xã hội Trung Quốc” v.v...

2. “Quyết định của Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc về những vấn đề quan trọng của công tác nông nghiệp và nông thôn” (Thông qua tại Hội nghị Trung ương 3 khoá XV ĐCS Trung Quốc ngày 14-10-1998). Trong sách: *Tuyển chọn Văn kiện quan trọng từ Đại hội XV đến nay*. Quyển thượng. Nxb Nhân dân, Bắc Kinh, 2000, trang.54.

3. “Báo cáo công tác Chính phủ” (Ngày 5-3-2003), Trong sách: *Tuyển chọn Văn kiện quan trọng từ Đại hội XVI đến nay*. Quyển thượng. Sách đã dẫn, trang.167.